

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko [...] Bankowi Spółdzielczemu w P.
o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 lipca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o

charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca M. P. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą z tego, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał, iż podniesione przez skarżącą zarzuty związane z prawidłowością oświadczenia o poddaniu się egzekucji, okolicznościami jego złożenia, w tym działaniem pod presją banku, sporządzenia oświadczenia na wzorcu umownym i nadmiernej kwoty zabezpieczenia – są zarzutami spóźnionymi.

Zgodnie z utrwalonym poglądem, oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała uznać, by była ona – w przyjętym znaczeniu – oczywiście uzasadniona.

Pogląd, według którego Sąd Apelacyjny wadliwie uznał wskazane we wniosku zarzuty za spóźnione, skarżąca łączyła z tym, że już w pozwie kwestionowała wysokość kwot wierzytelności objętych bankowymi tytułami egzekucyjnymi, a ponadto wskazywała, że wystawienie dwóch bankowych tytułów egzekucyjnych na podstawie jednej umowy bankowej było niedopuszczalne. W konsekwencji, zdaniem skarżącej ciężar wykazania „(...) prawidłowości ustalenia” każdej z wierzytelności obciążał bank jako stronę pozwaną.

Sądy *meriti* odniosły się jednak do tych twierdzeń, wyjaśniając, że pozwany wykazał przysługującą mu wierzytelność, skarżąca nie udowodniła natomiast, aby kredyt został spłacony w kwocie przewyższającej sumę uwzględnioną w toczących się postępowaniach egzekucyjnych. Ustaleniem tym Sąd Najwyższy był związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Wystawienie dwóch bankowych tytułów egzekucyjnych wynikało z tego, że jeden został wystawiony wobec dłużnika głównego, drugi zaś – wobec poręczycieli. Dopuszczalność wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wobec poręczyciela zwykłego została twierdząco przesądzona w judykaturze Sądu Najwyższego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2016 r., V CSK 467/15, OSNC-ZD 2018, nr 1, poz. 3 i z dnia 11 maja 2017 r., II CSK 440/16, niepubl.).

Zgodnie z art. 843 § 3 k.p.c. w pozwie obejmującym powództwo opozycyjne powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu. Przepis ten ma rygorystyczny charakter, wiążący się z koniecznością zapewnienia sprawności egzekucji i wymaga, aby podstawy powództwa opozycyjnego, istniające w chwili jego wytoczenia, zostały sformułowane już w pozwie. Z drugiej strony, zarzuty uznane przez Sądy *meriti* za spóźnione, związane z presją ze strony banku i sprzecznością oświadczenia o poddaniu się egzekucji z zasadami współżycia społecznego, nie zostały we wniosku w ogóle rozwinięte. Sąd Okręgowy zauważył zarazem, że złożone przez skarżącą oświadczenie o poddaniu się egzekucji było konsekwencją wyrażenia woli zabezpieczenia kredytu zaciągniętego przez syna. Fakt, że zabezpieczenie takie warunkowało uzyskanie kredytu nie czyni go *per se* sprzecznym z zasadami współżycia społecznego. W skardze nie sformułowano także zarzutu naruszenia art. 58 § 2 k.c. ani też zarzutów związanych z ewentualnymi wadami oświadczenia woli złożonego przez skarżącą (art. 82 i n. k.c.), które mogłyby pozwolić na ocenę – w tym aspekcie – skuteczności złożonego przez powódkę oświadczenia. Nie można było również zgodzić się z przedstawionym we wniosku twierdzeniem, jakoby nie doszło do rozpoznania istoty sprawy, skoro Sądy *meriti*, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, odniosły się do istoty roszczenia, uznawszy, że przedstawione pod osąd żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego było bezzasadne.

W tym stanie rzeczy, z uwzględnieniem zakresu kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), nie można było uznać, aby zaskarżone orzeczenie było w sposób oczywisty i widoczny *prima vista* wadliwe, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art.102 w związku z art. 391 §1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[as]